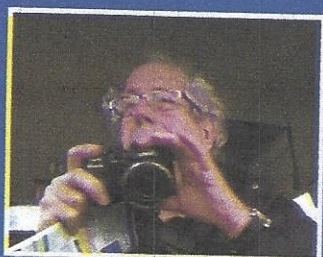




בוסטון | BOSTON

העיר האקדמית של ארצות הברית





כתב וצילם:
יצחק בן עוזר

קו הרקיע של בוסטון
צילם: Mark David



המעמד העליון של אותה תקופה הוא שהביא לבנייתן של שכונות כמו Beacon Hill, שעד עצם היום הזה מהווה אטרקציה ארכיטקטונית ייחודית בנוף האורבני האמריקאי. מרבית הבתים הישנים נבנו בלבנים אדומות שמיצרות מאדמת המקום. ניסיונות לשיפוץ המבנים בשנות ה-50 של המאה הקודמת נדחו על ידי התושבים, שהעדיפו לשפץ את פנים הבית ולשמר את החזיתות. במרבית המבנים יש גינות קטנות בחזית שתורמות לא מעט לחזות האסתטית של אותם מבנים ישנים. אם צריך לאפיין את העיר כיום, ניתן לומר שיש כאן שילוב מהמם של ארכיטקטורה, היסטוריה, אקדמיה ותרבות, שמהווה מוקד משיכה להמוני תיירים שפוקדים את העיר.

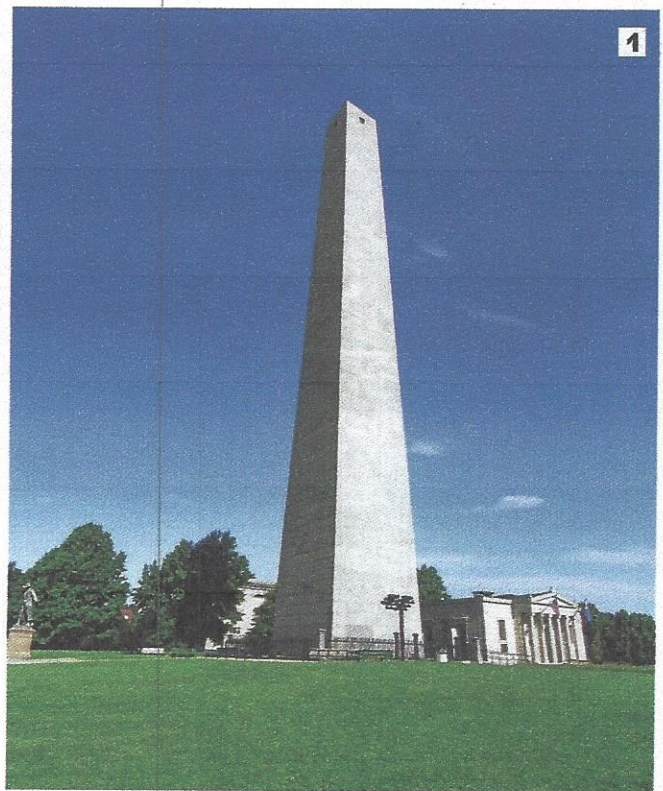
התשתית האקדמית החזקה כוללת שורה ארוכה של אוניברסיטאות, מכוני מחקר, מכללות ובתי חולים אוניברסיטאיים. שניים מהמוסדות היותר מפורסמים שלה – אוניברסיטת הרווארד והמכון הטכנולוגי של מאסצ'וסטס (MIT) – נמנים עם עשרת המוסדות האקדמיים המובילים בארצות הברית; שניהם נמצאים ברובע קיימברידג' שמעבר לנהר צ'ארלס. בעיר יש כרבע מיליון סטודנטים, והם מהווים משקל לא מבוטל בעיר שאוכלוסייתה מונה כ-690,000 תושבים.

נתיב החירות

אחד ממסלולי ההליכה היותר מפורסמים בעולם שעובר בעיר הוא נתיב החירות – Freedom Trail – המכסה את כל האתרים ההיסטוריים של בוסטון שקשורים למלחמת העצמאות האמריקאית. אוירת החופש והחירות שאפינה את הקהילה של המתישבים היא שהציתה את המרד כנגד השלטון הבריטי. קהיליה זו היא שעמדה על זכויות המתיישבים, הכינה את המיליציות לקראת המאבק, קברה את מתיה, חינכה את הדור הצעיר, ניהלה בעצמה את הכנסיות שבתחומה והגנה על הרכוש מפני השלטון הבריטי.

נתיב החירות אורכו כארבעה ק"מ, והוא מחבר 16 אתרים שמילאו תפקיד משמעותי בהיסטוריה האמריקאית. הזמן הנדרש להשלמת המסלול יכול לנוע בין שלוש שעות ליום שלם. מובן שאפשר גם לנסוע בחשמלית שמאפשרת ירידה/עלייה בהתאם לבחירת הנוסע, או לבחור בסיוור שמלווה בהדרכה ולפעמים אף בקטעי משחק של שחקנים חובבים. אם החלטתם להתעכב בכל אחד מהאתרים ולהטמיע את המידע שמסופק הן בכתב והן בעל פה – נקודת ההתחלה היא בפארק Common, הסמוך לפארק Public, ויחד הם מהווים ריאה ירוקה בליבו של הכרך הסואן המושכת אליה רבים מתושבי העיר.

פארק Common הוקם בשנת 1634, והוא הפארק הציבורי הראשון בארצות הברית. המתחם המשמש כיום את הפארק שימש בתחילת דרכו כר מרעה לעדרי הפרות של המתיישבים. מאוחר יותר שימש את הצבא הבריטי כמקום התכנסות לפני היציאה לקרבות, וגם כזירה לטקסי הוצאה



בוסטון היא עיר הבירה של מדינת מסצ'וסטס שבארצות הברית. מדינת מסצ'וסטס היא אחת משש המדינות שמרכיבות את ניו-אינגלנד. לאזור ניו-אינגלנד הגיעו המהגרים הראשונים מהאי הבריטי, ואך טבעי הוא שחלק מהערים שבאזור זה נקראות על שם העיר בבריטניה שממנה יצאו (בוסטון נוסדה בשנת 1630 על ידי פוריטנים שהגיעו מהעיר בוסטון, ממחוז לינקולנשייר שבחוף המזרחי של אנגליה).

רוח העיר הפוריטנית הורגשה בכל תחומי החיים, החל מהממשל שנשען על החוק התנ"כי וכלה בחינוך. בשנת 1635 הוקם בעיר בית הספר הקתולי הציבורי, שאגב מתפקד עד היום כאחד מבתי הספר הציבוריים המעולים ביותר. שנה מאוחר יותר הוקמה בעיר אוניברסיטת הרווארד, ובשנת 1653 הוקמה הספרייה הציבורית. בשנת 1704 יצא לאור בבוסטון העיתון הראשון של 13 הקולוניות החדשות. נמל העיר הפך לנמל המוביל בניו-אינגלנד, ושיעור צמיחתה היה הגבוה ביותר מבין הערים שבניו-אינגלנד.

האימפריה הבריטית ראתה בבוסטון את הזירה למאבק בין הכתר הבריטי לבין הקולוניות החדשות. שלושת האירועים הבולטים שקדמו למלחמת העצמאות האמריקאית היו מס התה שהוטל בשנת 1767, "טבח בוסטון" בשנת 1770 (שבמהלכו פתחו חיילים בריטים באש חיה לעבר תושבים שהפגינו נגד הכתר הבריטי והרגו חמישה), ו"מסיבת התה של בוסטון" בשנת 1773 (שבמהלכה השתלטו המקומיים, בפיקודו של סמואל אדמס, על שלוש אוניות טעונות שקי תה והשליכו את המטען למים).

בשנת 1775 הכריזו הבריטים על המושבות כמורדות, והקרבות בין האנגלים לבין התושבים המקומיים הסתיימו בניצחון של המתיישבים המקומיים שהונהגו על ידי ג'ורג' וושינגטון, וב-4 ביולי 1776 הוקמה ארצות הברית.

בעקבות המלחמה סבלה בוסטון מחרם מסחרי מצידה של אנגליה, והדבר האט את התפתחותה הכלכלית, אבל היא התאוששה ופיתחה תעשיית טקסטיל והנעלה לצד בניית אוניות ופיתוח הסחר הימי, שהביאו לשגשוג כלכלי בין סוף המאה ה-18 לסוף המאה ה-19.



3
 אותנו על המאמץ שהושקע. Quincy Market הוא המבנה המרכזי במין שלושה מבנים מקבילים שמהווים מתחם של חנויות, דוכני מזון, בתי קפה ומסעדות. ניתן לחצות את המבנה לאורכו בשביל שעובר בין עשרות דוכני מזון מהיר שבהם היצע מגוון – המבורגרים, חטיפים, גלידות, מאפים, מיצים וקינוחים. בעבר הרחוק שימשה הקומה הראשונה של ה-Faneuil Hall כשוק, ואילו בקומה השנייה נערכו כינוסים ואספות פוליטיות.

בתחילת המאה ה-19 להוסיף הוחלט להוסיף למקום שטחי מסחר, ולבנות את שלושת המבנים שהוזכרו. כל הקומפלקס הזה מהווה אטרקציה תיירותית להמוני המבקרים בעיר וגם למקומיים. החזיתות של הכניסות המערבית והמזרחית ל-Quincy Market מעוצבות בסגנון רומי, והגג המשולש נשען על שורה של עמודים דוריים. אומני רחוב שונים (נגנים, זמרים ואקרובטים) מקיימים מופעי חינם על המדרכה שבין Quincy Market ו-Faneuil Hall.

אם הגעתם לכאן בסוף שבוע בטווח של כמה דקות הליכה מתקיים שוק ירקות ופירות – Haymarket – שבו תוכלו למצוא פירות ים, וכן ירקות ופירות טריים במחירים שגם אנחנו הישראלים יכולים להתקנא בהם (לא שכחתי את קופסת התותים הגדולה שמחירה היה פחות משישה ש"ח). שוק זה הוא מעין שוק איכרים, להזכירכם שאף על פי שבוסטון מתקשרת בעיקר עם אקדמיה וטכנולוגיה יש בסביבתה הקרובה הרבה משקים חקלאיים שמספקים לעיר תוצרת טרייה ואיכותית. השוק קיים כבר למעלה מ-300 שנה, ובו משמרים את המסורת של מכירת סחורה איכותית במחירים נמוכים שאין דומה להם ברחבי ניו-אינגלנד.

המשך המסלול ברובע North End, ובו חוצים את הנהר בגשר צ'רלסטון לעבר המספנות הישנות, שם ניצבת הספינה USS Constitution. ספינה זו נחנכה ב-1797 והיא הוותיקה ביותר בצי האמריקאי. היא לקחה חלק במלחמה עם הבריטים שהוכרזה ב-1812 בעקבות נזקים שגרמו הבריטים לסחר החוץ האמריקאי. ניתן לעלות על הספינה ולהתרשם מהחיים בה. התחנה האחרונה בנתיב החירות היא Bunker Hill Monument. במקום שבו התחולל קרב עקוב מדם ב-17 ביוני

להורג של הקווייקרים, שנודו על ידי הכנסייה הקתולית. מעבר למדשאות הירוקות, למונומנטים ולשבילים שמארחים כמה אירועים שנתיים, יש כאן "בריכת צפרדעים" שבחורף הקר הופכת לזירת החלקה על קרח מבוקשת מאוד, ואגם ששיט בסירות קטנות במימיו בקיץ הוא אחד הבילויים הפופולריים בקרב המבקרים הרבים שפוקדים את הפארק. הנקודה השנייה במסלול נקראת State House. המבנה הוקם בשנת 1798, אבל עבר הרחבות ושיפוצים שכללו הוספת כיפת נחושת שמאוחר יותר כוסתה בעלי זהב. המבנה המרשים שימש השראה לבניין הקפיטול בושינגטון הבירה ולבתי הנבחרים בבירות רבות במדינות ארצות הברית. בהמשך המסלול חולפים על פני כנסיית Park Street ובית הקברות Granary שבו קבורים הרוגי "טבח בוסטון" לצד אנשים שהובילו את המהפכה, כמו ג'ון הנקוק, סמואל אדמס, פטר פאנפול, פול רוור ורוברט פיין.

התחנה הבאה היא King's Chapel, שהייתה הכנסייה האנגליקנית הראשונה במדינות ניו-אינגלנד והוקמה על ידי המלך הבריטי ג'יימס השני. בניין העירייה הישן, חנות הספרים Old Corner, בניין Old South Meeting שבו התאספו המיישבים לפני שיצאו להטיל את שקי התה למים, וה-Old State House שנבנה בשנת 1713, שאירח את טקס קריאת מגילת העצמאות בשנת 1776, הם התחנות הבאות.

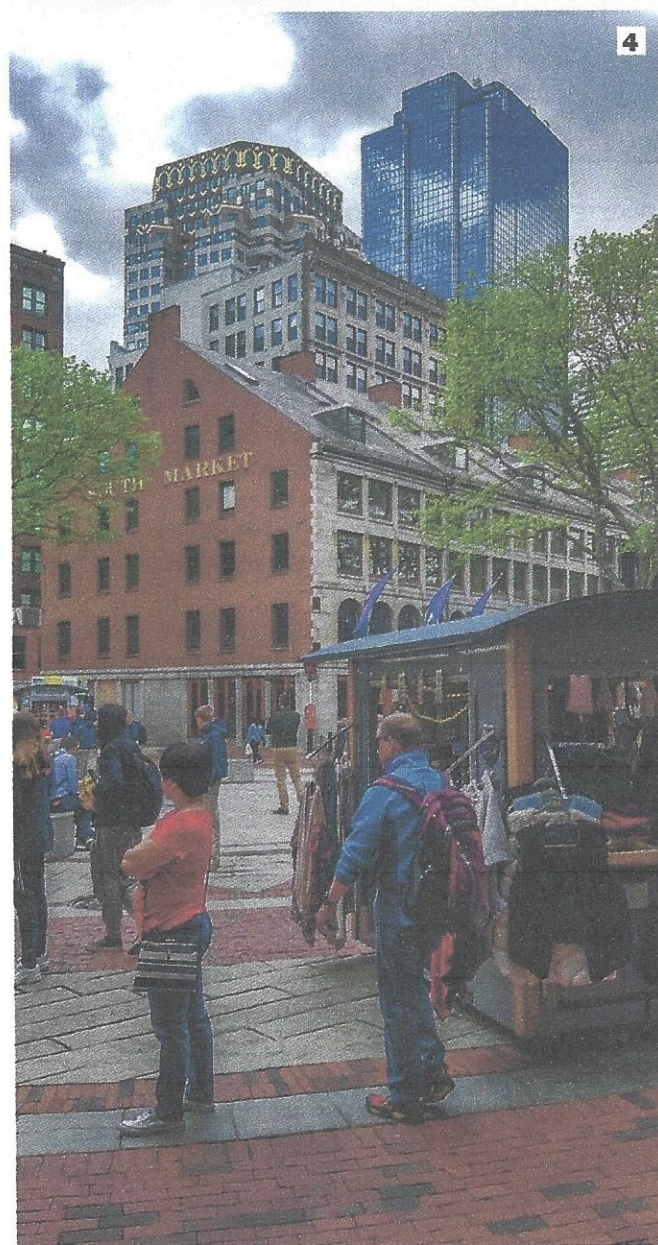
מאחר שהשלמנו את מרבית נקודות הציון שלאורך המסלול, תספק התחנה הבאה, שהיא שילוב של Faneuil Hall ו-Quincy Market, הזדמנות לתת קצת מנוחה לרגליים וגם להשיב לגופנו קלוריות שיפצו

.....

1. באנקר-היל, המונומנט לציון המלחמה בין תושבי בוסטון לבריטים.
 צילום: Chensiyuan / Wikimedia Commons
2. הסימון על המדרכה של Freedom Trail - קו של אבנים אדומות שמאפיינות את הבנינים העתיקים של בוסטון משולב עם הלוגו של המסלול. צילום: Allie Caulfield
3. State House המבנה עם הגג מצופה הזהב שימש מודל לבניין הקפיטול הן בבירה הפדרלית והן בחלק לא קטן בבירות של המדינות החברות בברית. צילום: יצחק בן עוזר



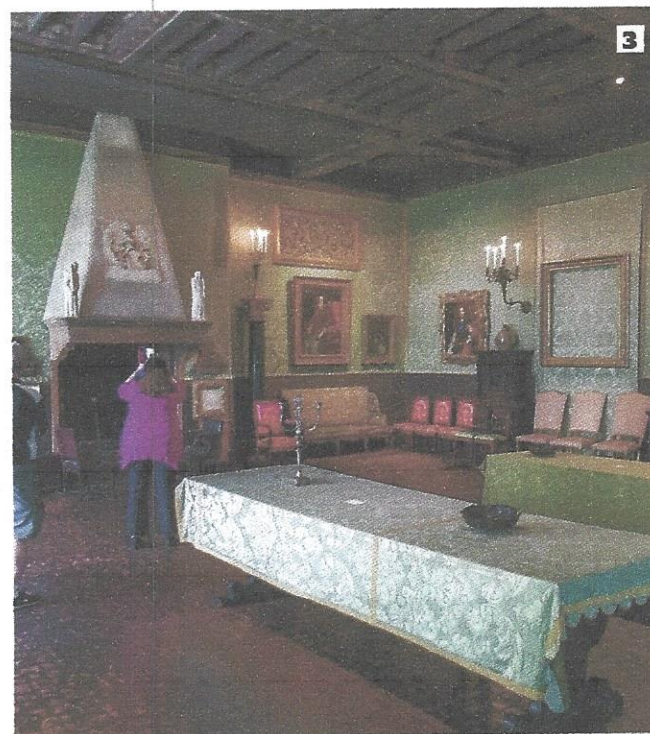
1



4



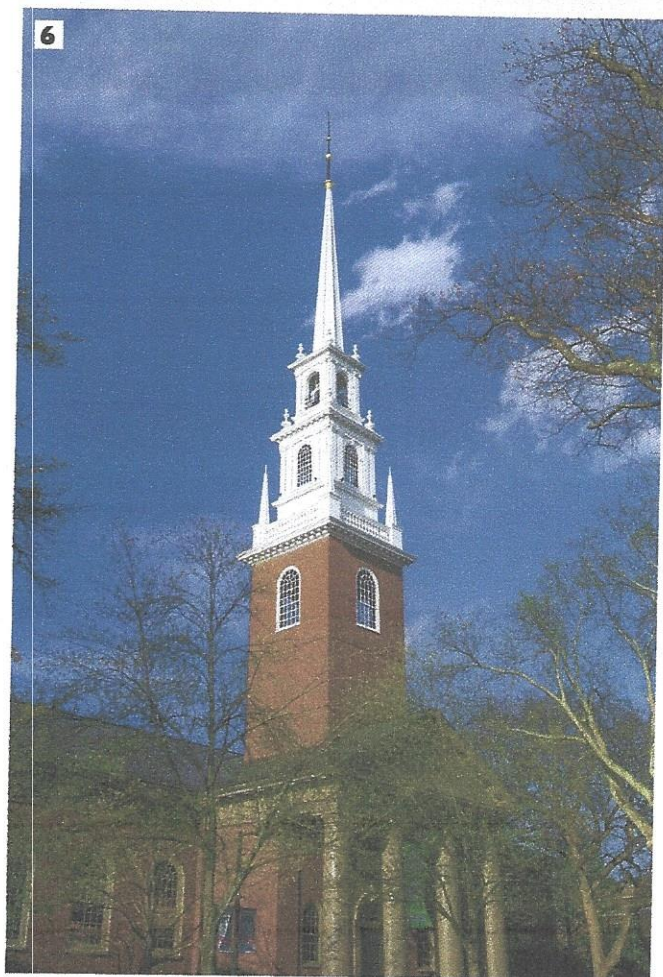
2



3



5



6

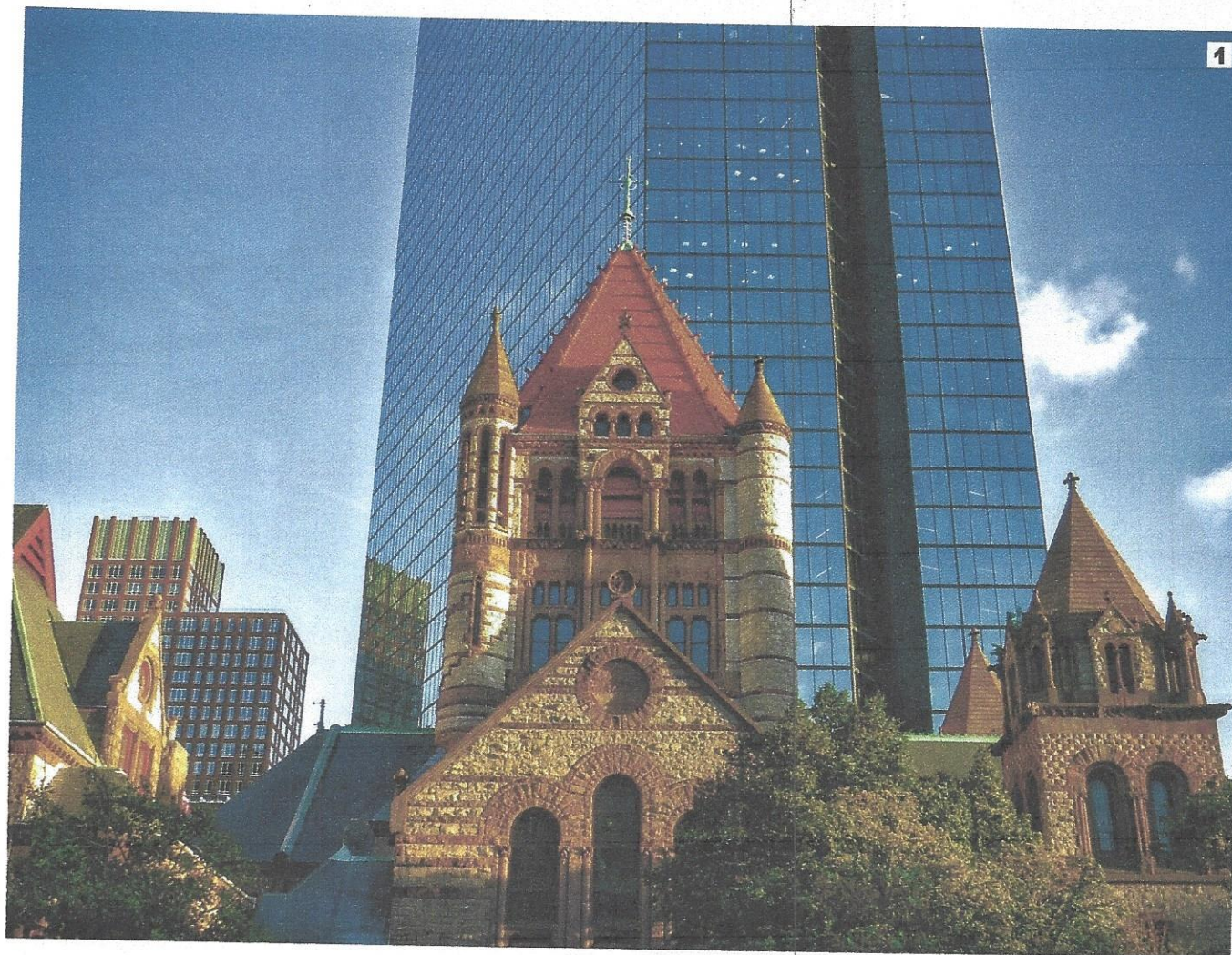
1775, כאשר הצבא הבריטי לחם מול כוח לא מיומן של המתיישבים - הוקם אוכליסק גרניט שמתנשא לגובה של 67 מ'. הבריטים אומנם ניצחו בקרב אבל סבלו מאבדות כבדות, עובדה שהשפיעה על המשך הקרבות. ניתן לטפס במדרגות ולצפות מלמעלה על נופה של בוסטון.

אוניברסיטת הרווארד

האוניברסיטה הוקמה בשנת 1636 והייתה הראשונה בצפון אמריקה. באוניברסיטה הפרטית הזאת, שנמנית עם עשר האוניברסיטאות המובילות בארצות הברית, לומדים כ-35,000 סטודנטים. היא יכולה להתגאות בעובדה שלא פחות משמונה נשיאים אמריקאים למדו בה. בין הבוגרים האחרים ניתן למצוא ראשי ממשלה במדינות שונות כמו הודו, יוון וקנדה, חתני פרס נובל כמו הנרי קיסינג'ר ואל גור, שחקני קולנוע מפורסמים (גם נטלי פורטמן) ועוד סלבריטאים רבים. לא פחות מרשימה העובדה ששני סטודנטים לא פחות מפורסמים החלו כאן את לימודיהם אבל פרשו לעסקים בטרם סיימו את הלימודים - מארק צוקרברג שהקים את פייסבוק וביל גייטס שהקים את מיקרוסופט.

מדובר בקמפוס גדול ומרשים שבו ניתן למצוא ספריות מחד וכנסיות מאידך. אוניברסיטת הרווארד זוכה למעמד קבוע בחמישייה המובילה

1. הקומה הראשונה של ה-Faneuil Hall. צילום: יצחק בן עוזר
2. החצר הפוטוגנית של המוזיאון של איזבלה גארדנר. צילום: יצחק בן עוזר
3. אחד האולמות בתוך מוזיאון איזבלה גארדנר. צילום: יצחק בן עוזר
4. South Market אחד משלושת המבנים שהוקמו מול ה-Faneuil Hall. המבנה המרכזי שבין הבניין הצפוני והבנין הדרומי הוא הקנייני מארקט שמשופע בדוכני אוכל מהיר מכל הגוונים. צילום: יצחק בן עוזר
5. Faneuil Hall. צילום: Mark David
6. Memorial church in harvard yard אחת מנקודות הציון בקמפוס של אוניברסיטת הארווארד. צילום: Katz Gohsend



מצדיקה את הביקור בבוסטון, היא אוסף בלאשקא, אוסף של דגמים של מאות צמחים ופרחים עשויים זכוכית (Glass Flowers). האוסף מכיל אלפי מודלים שמתייחסים לכ-800 סוגי צמחים/פרחים שמציגים את השלבים השונים במחזור חייו של הצמח. הדגמים יוצרו על ידי שני אומני זכוכית ממוצא צ'כי. האב ליאופולד והבן רודולף לבית בלאשקא היו נצר למשפחת אומני זכוכית שטכניקות הייצור שלהם עברו מדור לדור. הם השתמשו כמעט אך ורק בזכוכית, כשלעיתים הם נעזרים בתיל מתכתי דק כאשר הצבע הכתום/אדום נוצר מהמסה בחום של תחמוצת ברזל. הפרחים יוצרו בסדנה שלהם בעיירה Hosterwitz, הסמוכה לטירת Pillnitz שליד העיר דרזדן שבגרמניה. היצירות החזמו על ידי פרופסור לבוטניקה ששמו ג'ורג' לינקולן גודאל, שייסד את המוזיאון לבוטניקה במטרה להמחיש לתלמידים את התפתחות הצמח מהשלבים הראשונים. עד ליזמתו של הפרופסור היו הדגמים ששימשו את המרצים עשויים נייר ושעווה והיו פחות מדויקים. שני האומנים ליאופולד בלאשקא (1822-1895) ובנו רודולף בלאשקא (1857-1939) פעלו בין השנים 1887-1936.

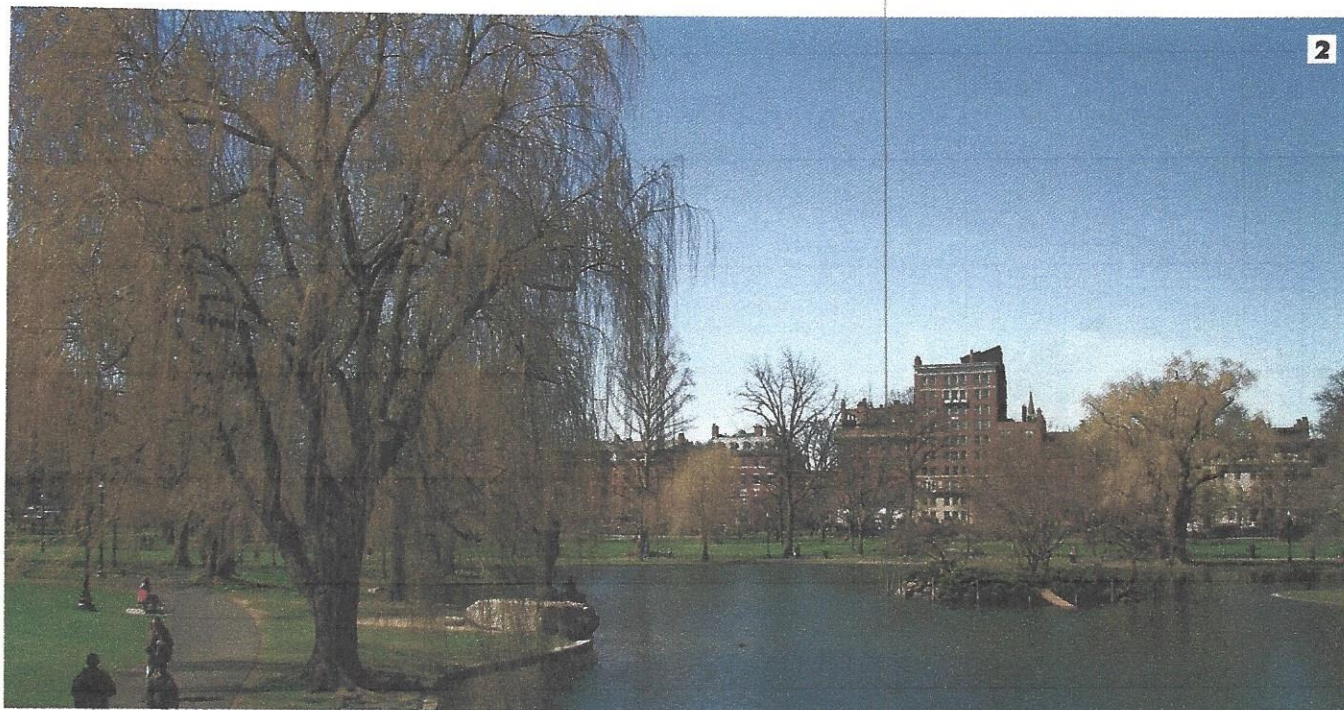
ליאופולד נולד למשפחת אומני זכוכית באזור בוהמיה, שהייתה בו אוכלוסייה מעורבת של גרמנים וצ'כים. כאשר נשאל פעם אם יש להם טכניקה מיוחדת, הוא ענה שהם ינקו את האהבה והמסורת ליצירות

בין כל האוניברסיטאות בעולם. שכר הלימוד עולה על 50,000 דולר, וגם תנאי הקבלה לא קלים, לכן סיור קליל וזול יחסית של כמה שעות בקמפוס מקסים זה יאפשר לכם לספר בבית שהייתם באוניברסיטת הרווארד (אפשר לקנות גם טי שירט עם הכיתוב המתאים). הכיכר הראשית של הרווארד היא מקום הומה ותוסס, משופע מסעדות, בתי קפה, חנויות ספרים וחנויות אחרות המשרתות את הסטודנטים. בין המוזיאונים השונים מומלץ המוזיאון לטבע המציג אוסף של יותר מ-3,000 פרחי זכוכית בעבודת יד. הספרייה האוניברסיטאית מכילה 13 מיליון ספרים, והיא נחשבת לספרייה האוניברסיטאית הגדולה ביותר בעולם. אם תרצו למצוא כאן "טביעת אצבעות יהודית", אזי ניתן להצביע על המרכז היהודי "בית הלל" ועל מרכז התפילה הכללי שעוצבו על ידי האדריכל הישראלי משה ספאדי. מגיעים לאוניברסיטה עם הקו האדום ויורדים בתחנה שנקראת Harvard. בכיכר ניתן למצוא בקלות סיור מודרך על ידי סטודנט מקומי (הסיור חינמי אבל מצפים לתשר).

סביב הכיכר, בטווח הליכה, ניתן למצוא מגוון מסעדות ובתי קפה, כך שזהו בהחלט המקום לעשות בו הפסקת צהריים. היעד הראשון הסמוך לכיכר מכונה "החצר של הרווארד". כאן תוכלו להבחין במבנים ההיסטוריים של האוניברסיטה שנשתמרו לאורך השנים ומציגים את הארכיטקטורה של המאה ה-17. היעד הבא הוא מוזיאון הטבע שמכיל כמה אגפים. הוא נמצא ברחוב אוקספורד, בשכונת קיימברידג' (כתובת שקשה לצפות שהיינו מוצאים באנגליה בגלל היריבות החזקה בין שתי האוניברסיטאות הבריטיות הנושאות שם זה).

מוזיאון הטבע של אוניברסיטת הרווארד הוקם בשנת 1998. הוא נוצר מאיחוד של שלושה מוזיאונים נפרדים: מוזיאון בוטני, מוזיאון זואולוגי ומוזיאון גיאולוגי-מינרולוגי. גולת הכותרת, שהיא כשלעצמה

1. כנסיית טריניטי שבכנר Copley נחשבת לאחד מעשרת המבנים היפים בארצות הברית. ברקע מגדל ג'ורג' האנקוק. צילום: Mark David
2. Public Garden אחת הפינות הידועות והיותר אטרקטיביות במרכז של בוסטון צילום: Monika volpin
3. הספרייה והמוזיאון ע"ש ג'ון פיצ'ארלד קנדי. צילום: יצחק בן עוזר



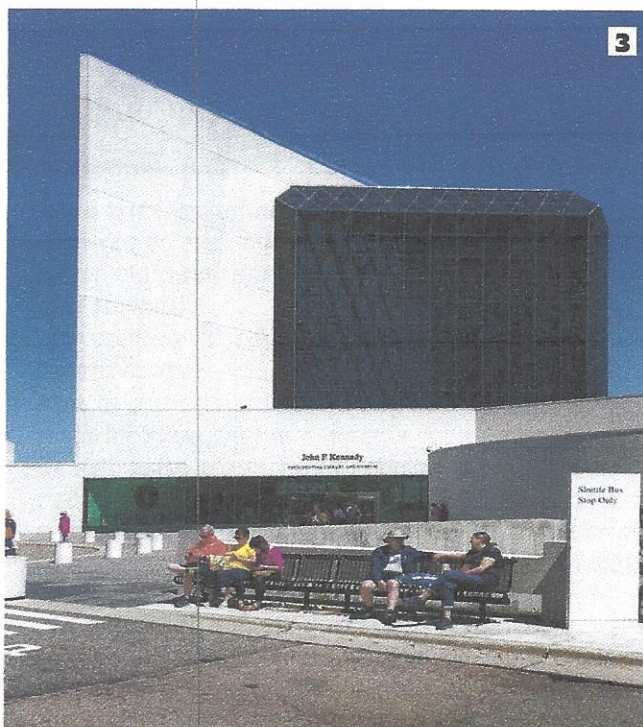
של משפחת בלאשקא. רודולף הבן המשיך לייצר עבור אוניברסיטת הארווארד. בגיל 80 פרש רודולף ממלאכתו, ומאחר שלא היה לו יורש פסק תהליך היצירה של המשפחה שנמשך כחמישה דורות. ההספק של האב ובנו היה לא מבוטל. במהלך השנים הם יצרו כ-1,000 דגמים של חסרי חוליות וכ-4,000 דגמים של צמחים/פרחים. המוזיאון הקטן יחסית של פרחי זכוכית שמהווה חלק ממוזיאון הטבע של אוניברסיטת הרווארד הוא אתר חובה, כיוון שלא ניתן למצוא דומים לו במקומות אחרים בעולם.

הספרייה והמוזיאון ע"ש ג'ון פיצ'רלד קנדי

הארכיב הלאומי (National Archives and Research) בארצות הברית אחראי על שימור מסמכים ותעודות שנכתבו ונחתמו לאורך ההיסטוריה של ארצות הברית. ארגון זה אחראי גם להקמתם ותפעולם של מרכזים נשיאותיים שמנציחים את פעילותם של כמה נשיאים אמריקאים ומציגים תמונות מהרגעים החשובים של תקופת נשיאותם. בדרך כלל הקומפלקס הנשיאותי נבנה במקום שאפיין את הנשיא (היכן שנולד או התחנך או החל בפעילותו הפוליטית). הקומפלקס ע"ש פרנקלין דלאנו רוזוולט נמצא בהייד פארק שבמדינת ניו-יורק, הקומפלקס ע"ש הנשיא קלינטון נמצא בליטל רוק שבארקנסו, והקומפלקס ע"ש רונלד רייגן שוכן בקליפורניה, שם כיהן כמושל לפני היבחרו לנשיא. העיר בוסטון קשורה לנשיא קנדי שנולד והתחנך בה, סיים את לימודיו באוניברסיטת הרווארד והחל בה את דרכו הפוליטית כסנטור מטעם המפלגה הדמוקרטית במדינת מסצ'וסטס שבירתה בוסטון. הקומפלקס הנשיאותי ע"ש קנדי הוא היחיד במדינות ניו-אינגלנד (קונטיקט, רוד איילנד, מאסצ'וסטס, ניו-המפשייר, ורמונט ומיין). מיקומו נקבע על ידי אלמנתו של הנשיא ז'קלין שבחירה ב- Columbia Point, בשל קרבת המקום לקו המים (הנשיא קנדי היה ידוע בחיבתו לים).

במרס 1943 החל קנדי, שהיה אז סגן, לפקד על ספינת טורפדו שמספרה PT 109 (סרט קולנוע שנקרא בעברית "טורפדו 109", בכיכובו של קליף רוברטסון ששיחק את דמותו של קנדי, מתאר את כל מה שקרה לאותה הספינה). הספינה, שצוותה כלל 13 איש, נוגחה ב-2 באוגוסט 1943 על ידי המשחתת היפנית "אמאגירי". ספינת הטורפדו עלתה באש וטבעה. קנדי הצליח להוביל את הניצולים בשחייה לאי, תוך שהוא נושא את אחד הפצועים, ומשם הם נאספו על ידי שיטתים מקומיים שהונחו על ידי תצפיתנים אוסטרלים שחזו בקרב מאי אחר שהיה בשליטה

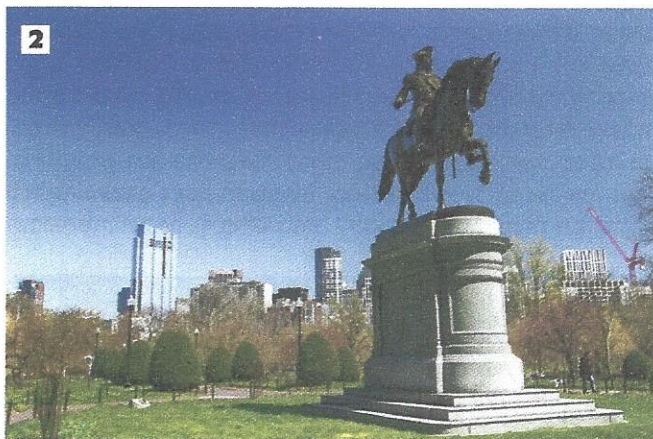
זכוכית מהדורות הקודמים, וכל סב העביר את הידע לנכדיו. ליאופולד היה המוכשר מבין שלושת האחים שנולדו לאביו, ולכן טבעי היה שהוא יצטרף לעסק המשפחתי שעסק בעיקר בייצור משקפי ראייה וקישוטים מזכוכית. בשנות ה-50 של המאה ה-19 עברו על ליאופולד טרגדיות אישיות: אשתו, בנו ואביו מתו בתוך פרק זמן קצר, והוא התנחם בעיבוד הגינה שסביב ביתו. בשנת 1854 הוא נישא מחדש, ובשנת 1857 נולד בנו רודולף. כתחביב החל לייצר פרחים מזכוכית ויצורים ימיים חסרי חוליות. אוסף הפרחים שייצר קסם לנסיך צ'כי שהציג אותם בארמונו שבפראג, וכך נחשפו לעיניו של פרופ' רייכנבאך שניהל מוזיאון לטבע בדרזדן. האחרון הציע לליאופולד לשווק את תוצרתו למוזיאונים ואוניברסיטאות ברחבי העולם. בשנת 1880, כאשר בנו רודולף הצטרף לעסק המשפחתי, הוא יצר קשרים עם מוזיאון המדע שבבוסטון, וכך נחשף פרופ' ג'ורג' לינקולן גודאל ליצירות המקסימות



1



2



ומייגע החליט ניקיטה חרושצ'וב להתקפל והחזיר את הצי הרוסי חזרה לבסיסי האם. הטילים שהיו בקובה פורקו, והאמריקאים בתגובה פינו מאוחר יותר את הטילים שהוצבו בטורקיה וכוונו נגד ברית המועצות.

ד. טיפול בזכויות אזרח ובפרט במאבק באפליה של האפרו-אמריקאים במדינות הדרום.

ה. מעורבות במלחמת וייטנאם.

ו. נסיעה לברלין בעקבות האיום הסובייטי לספח את חלקה המערבי של העיר למזרח גרמניה. הנאום המפורסם שלו במרפסת בברלין שבו הכריז "אני ברלינאי" דחה את ניסיון ההשתלטות הסובייטי והקל על המצור על העיר (באותן השנים הקשר של ברלין המערבית לגרמניה המערבית התבצע בטיסות שהופעלו על ידי חברות תעופה של בנות הברית: ארצות הברית, צרפת ובריטניה).

ז. 22 בנובמבר 1963, היום שבו נרצח הנשיא קנדי בדאלאס שבטקסס. מעבר למבקרים הרבים שפוקדים את האתר, הוא (בעיקר הספרייה) משמש חוקרים רבים שמגיעים לכאן מכל קצות תבל. אם הגעתם למתחם ברכבת התחתית, רדו בתחנת Jfk/Umass שעל הקו האדום,

אמריקאית. על פועלו זה קיבל קנדי את עיטור לב הארגמן ומדליית הצי.

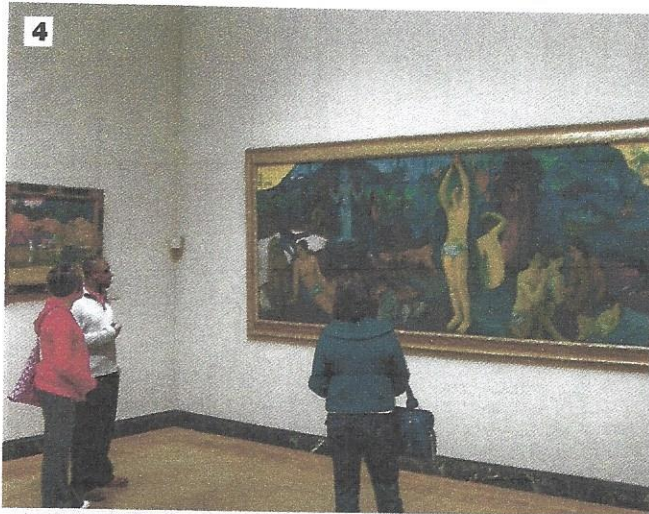
ז'קלין קנדי בחרה באדריכל הסיני I. M. PEI (שנולד בסין, סיים את לימודיו בארצות הברית ואחראי לפרויקטים כמו בניין הבנק של סין בהונג קונג, מגדל ג'ון האנקוק שבבוסטון, והפירמידה שניצבת בכניסה ללובר שבפריז) לאיש שיהיה אחראי לעיצובו של הקומפלקס. התוצאה שהושגה מדהימה ביופיה. המבנה המבודד מהסביבה האורבנית הסואנת מוקף בחזיתו ממשאות ירוקות ועצים, ומאחוריו נראים המים הכחולים. הסיור במוזיאון חופשי, לא מודרך, אבל אם זמנכם בידיכם תוכלו להצטרף בנקודות מסוימות לקבוצות שמקבלות הסבר מפורט מאחד מעובדי המרכז. בכמה נקודות לאורך המסלול ניתן לצפות בסרטונים של כ-20 דקות, אשר מספרים על שנות חייו הראשונות של הנשיא או על משבר הטילים עם קובה. ביציאה מהתיאטרון שבו מוקרן הסרט הראשון עוברים בשורה של חדרים שמתייחסים לקמפיין הבחירות של 1960 ולעימות הטלוויזיוני מול המועמד הרפובליקני ריצ'רד ניקסון (לימים נשיא ארצות הברית ה-37). במסדרון שנקרא White House Corridor ניתן לצפות בפריטים ששימשו אותו בתקופת שהותו בבית הלבן.

החדרים הבאים בתור מתמקדים בפעילויות העיקריות שאפיינו את תקופת כהונתו כנשיא:

א. ייזום תוכנית החלל האמריקאית שבאה כתגובה להצלחה הראשונית של הרוסים. כאן ניתן לראות את תא החלל FREEDOM 7 ששימש את האסטרונאוט אלן שפארד.

ב. הקמת חיל השלום שנועד לסייע למדינות עולם שלישי שחוו אסון טבע או אסון הומניטרי.

ג. משבר הטילים בקובה. כאן מוצג התהליך המורכב שבו האמריקאים הטילו מצור ימי על קובה שבה הוצבו טילים רוסיים שאיימו על ארצות הברית. הרוסים שלחו את הצי שלהם עם טילים נוספים לפרוץ את המצור, ולכן הייתה סכנה ממשית שתפרוץ מלחמה גרעינית בין שתי מעצמות-העל. בסופו של קרב מוחות ממושך



איזבלה John Lowell (1840-1924) נולדה בעיר ניו-יורק ונישאה ל-Gardner מבוסטון. בני הזוג הרבו בנסיעות ברחבי העולם ונשבו בקסמה של האומנות האיטלקית. הם החלו לאסוף פריטי אומנות (ציורים, פסלים, ריהוט) איטלקיים וגם אחרים. בשנת 1898 נפטר הבעל, אבל אשתו המשיכה את פרויקט האיסוף. היא החליטה להקים מבנה שיאכלס את כל היצירות שנאספו. היא הייתה מעורבת בעיצוב המבנה, שבמרכזו חצר מרובעת עתירת פרחים ופסלים (בכל רגע נתון ניתן לראות עשרות מבקרים מצלמים אותה מזוויות שונות). המוזיאון משלב תערוכה קבועה, תערוכות מתחלפות, הרצאות, ומופעי מוזיקה וריקודים. בסמוך לכניסה יש קפטריה נחמדה ששמה Café G, אבל יש להביא בחשבון שלאור הביקוש ייתכן שתאלצו להמתין עד שיתפנה מקום.

כיכר קופליי

אחד האזורים ההומים ביותר בוסטון הוא כיכר קופליי (Copley Square). רבים מגיעים לכאן כדי ליהנות משפע החנויות והמסעדות, אבל אני בחרתי להדגיש שתי סיבות נוספות להגעת לאזור: בכיכר עצמה ניצבת כנסיית טריניטי שהיא מבנה ארכיטקטוני מעניין, ובאחת הפינות של הכיכר ניצבת כנסייה נוספת - Old South Church, שגם לה חזית מעניינת.

שני המבנים נבנו בלבנים האדומות שמאפיינות את בוסטון הוותיקה, והם מהווים ניגוד לשני מגדלי הענק שניצבים משני הצדדים של הכיכר: מגדל ג'ון האנקוק (שהיה לי הכבוד לעלות לתצפית שלו בשנות ה-90 של המאה הקודמת), שמאז 2001 התצפית שלו נסגרה למבקרים, ומגדל פרודנשאל שניצב בקרבתו וניתן לצפות על העיר מהקומה ה-50 שלו.

פעילויות לילדים

אם הייתי צריך לבחור יעד ראשון לנסיעה ראשונה עם ילדים לארצות הברית, הייתי בוחר בעיר בוסטון. הסיבה הראשונה היא שמדובר בעיר פחות לחוצה ומלחיצה, וקל מאוד להסתדר בה. הסיבה השנייה - יש בה הרבה אתרים שמתמקדים בילדים, וזאת בנוסף לאתרים שכבר הזכירו לעיל, שחלקם מתאימים הן למבוגרים והן לילדים.

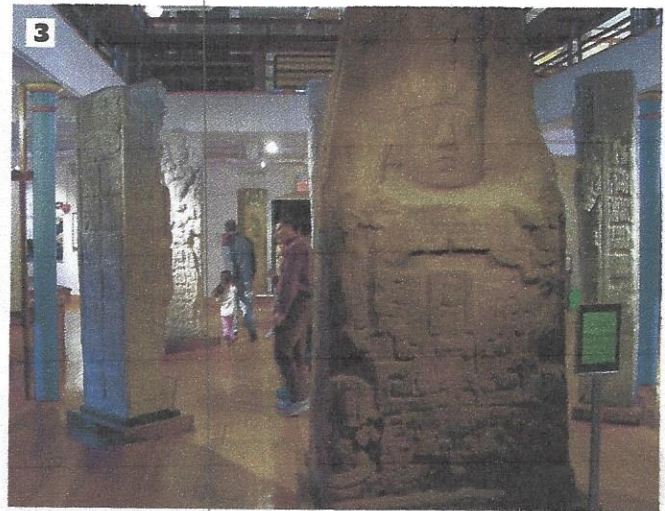
מוזיאון הילדים

מוזיאון שבו מוצגים, במבנה של שלוש קומות, כחצי מיליון פריטים שקשורים למדע, תרבות, מודעות לסביבה, בריאות ואומנות. המטרה של המוזיאון היא חינוכית, וילדים עד גיל 15 יוכלו ליהנות בו.

מסיבת התה של בוסטון

הספינה Beaver II עוגנת כיום בסמוך לגשר שברחוב Congress. זהו שחזור של הספינה Beaver שהייתה אחת משלוש הספינות שעגנו בבוסטון טעונות בשקי תה.

ב-16 בדצמבר 1773 עלתה על הספינות שעגנו בנמל קבוצת מתיישבים



ומשם יש שאטל של המוזיאון שעוצר מול הכניסה.

אומנות בבוסטון

כמצופה ניתן למצוא כמה מוזיאונים לאומנות בעיר. שניים מהמוזיאונים היותר בולטים סמוכים זה לזה. מוזיאון Fine Arts ומוזיאון איזבלה סטיוארט גארדנר שוכנים בסמוך לתחנת הרכבת התחתית Museum of Fine Arts (נמצאת על הקו הירוק הסתעפות E). כאן המקום לציין כמה עובדות על אמצעי התחבורה היעילים של בוסטון בהשוואה לערים גדולות אחרות בארצות הברית. ראשית דבר, נמל התעופה Logan הוא אחד הנוחים מבחינת התייר שמגיע לארצות הברית, והוא קרוב יחסית למרכז העיר, כך שזמן הנסיעה קצר יחסית לערים אחרות כמו ניו-יורק, והעלות בהתאם. מי ששוכר בו רכב ייחשף למרכז מודרני וגדול להשכרת רכב, שנגיש באמצעות שאטל חינוג הפועל במתחם נמל התעופה. השאטל עובר בין כל הטרמינלים (A,B,C,E), וגם מגיע לתחנת הרכבת התחתית Airport של הקו הכחול, שמאפשר לכל אלה שנחתו כאן ואינם עמוסים בכבודה מעל יכולת הנשיאה שלהם להגיע בקלות, בזול ובמהירות ליעד הלינה שלהם. חלופה אחרת היא לנסוע בקו הכסף מהטרמינל לתחנת הרכבת South Station, שמהווה צומת מרכזי של מערכת הרכבת התחתית (Massachusetts Bay Transportation Authority). מערכת זו כוללת חמישה קווים (לחלק מהם הסתעפות אחת או יותר). הקווים מזהים לפי צבע: אדום, ירוק, כחול, כתום וכסף, ומאחר שהם חותכים זה את זה, יש תחנות שבהן ניתן לעבור מקו אחד לאחר.

רשת הרכבות מאפשרת גישה לכל האתרים האטרקטיביים שבעיר. מרכז בוסטון הוא אזור קטן והומה, ואחד הפרויקטים ההנדסיים שנודע בכינוי Big Dig מאפשר לנוע בין חלקיה השונים של העיר במהירות גדולה יותר. הפרויקט כלל העברה של קטע מהכביש המהיר I-93 אל מתחת למרכז העיר, בניית מנהרה חדשה שנקראת Ted Williams, שמחברת את כביש 90 עם נמל תעופה Logan, וגשר מרשים על הנהר צ'ארלס, שרוחבו כ-60 מ' ויש עליו עשרה מסלולים, ושמו ארוך ומרשים לא פחות - Leonard Zakim Bunker Hill Memorial Bridge.

בחרתי לבקר הפעם במוזיאון איזבלה סטיוארט גארדנר. הבחירה נפלה משום שהוא ייחודי הן במבנה שלו, הן בתצוגה שבו, והן בעובדה שהוא פרי יוזמתה של גברת נכבדה ולא של רשות ציבורית כלשהי.

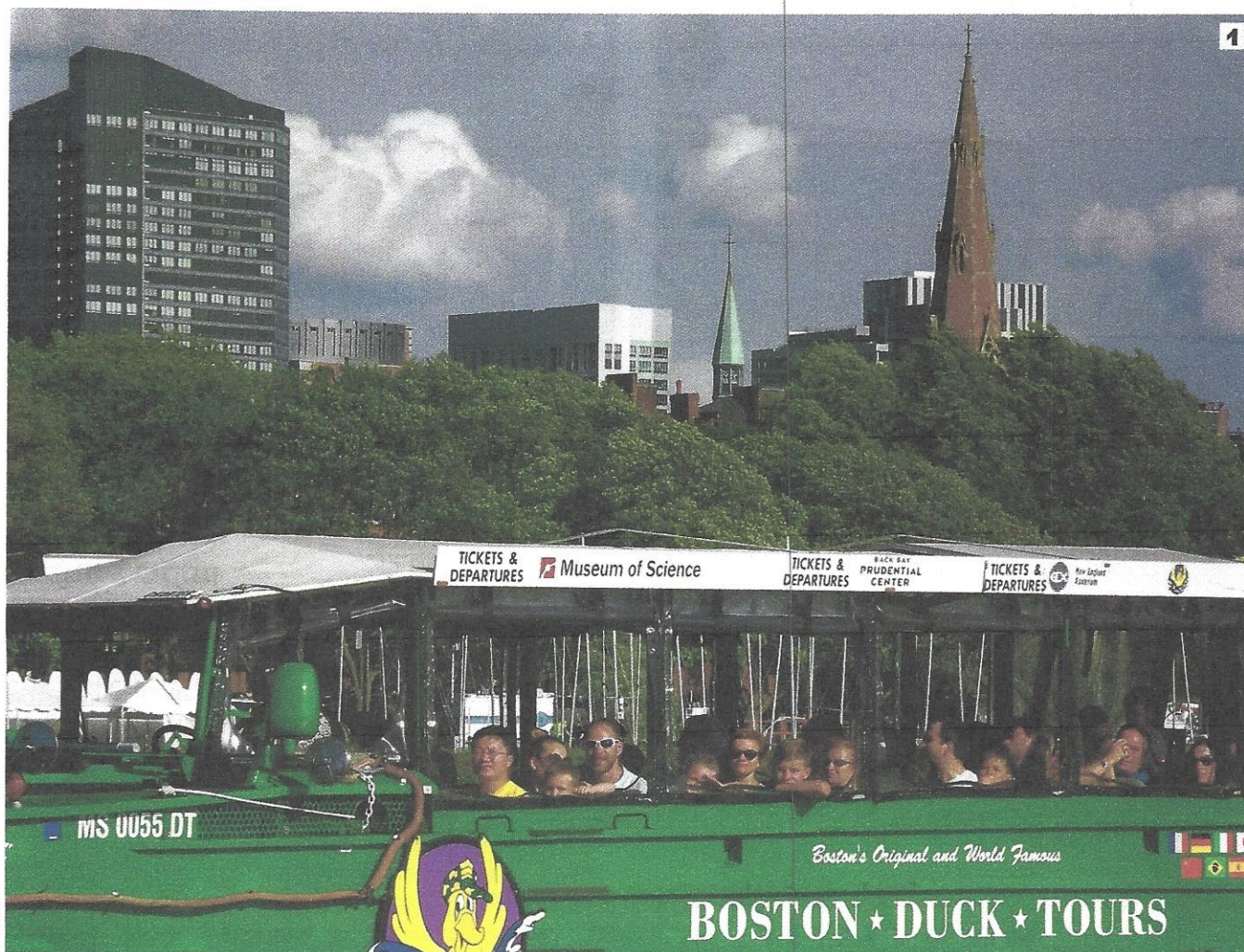
1. ככר Copley ובמרכז המבנה המדהים של כנסיית טריניטי.

צילום: Allie Caulfield

2. פסלו של ג'ורג' ואשינגטון ב-Public Garden צילום: Monika volpin

3. מוזיאון הטבע בהארווארד. צילום: Allie Caulfield

4. מוזיאון האמנויות היפות. צילום: Allie Caulfield



חגיגות 4 ביולי

התזמון הנכון לנסוע עם הדור הצעיר הוא חודשי הקיץ שבהם התלמידים בחופשה (הסיבה הראשונה היא שאין ברירה אחרת, והסיבה השנייה היא שנרגיש טוב אם הכסף שאמור היה להיות מושקע בקייטנות ישמש אותנו לטיול מרתק שיתרום לא פחות). מי שיכול להרשות לעצמו לתכנן את הטיול לפרטיו, ויכל להגיע בטיסה למונטריאול לפני 30 ביולי, וליהנות מהחגיגות של היום הלאומי בקנדה, שחל ב-1 ביולי, ומשם לנסוע לכיוון בוסטון. חגיגות יום העצמאות בבוסטון שמתקיימות ב-4 ביולי שונות מעט מאלו שמתקיימות בעריה האחרות של ארצות הברית. החגיגות שמתקיימות בשתי הגדות של הנהר צ'ארלס מביאות מאות אלפי אמריקאים שיוצרים מקהלה ענקית ששרה את השירים האמריקאיים של פעם (הרבה מאוד שירים שליוו את הלוחמים האמריקאים במלחמות העולם). ברקע מנגנת תזמורת היושבת במבנה אקוסטי שנקרא "הקונכייה" (Hatchery). השיא של החגיגות הוא מופע מרהיב של זיקוקי די-נור שנמשך כ-30 דקות. היה לי העונג לשהות בבוסטון שלוש פעמים בתאריך זה, ובפעם האחרונה צפיתי במופע הזיקוקים מהחצר של MIT, ואולי יש משהו סימבולי בעובדה זו שמצביעה על הקשר החזק בין תרבות ואקדמיה, שמאפיין כל כך את בוסטון. □

1. הרכב האמפיבי כשהוא מתפקד כאוטובוס תיירים ברחובות בוסטון לפני שהוא יורד למימי הנהר צ'ארלס ומשייט כספינה. צילום: יצחק בן עוזר

יצחק בן עוזר - עיתונאי, מרצה ויועץ. 054-4625035
itzikben2001@yahoo.com
www.masluletiul.com

("קבוצת התה של בוסטון") שהטילו את מטען התה למים, כצעד מחאה נגד השלטון הבריטי שגבה מהמתיישבים ביבשת החדשה מס גבוה עבור התה המיובא. במהלך הסיור בספינה, עם מדריכים שלבושים בסגנון המאה ה-18, ניתן לראות תצוגה שמתייחסת לתעשיית התה, להתכבד בספל תה ואף להזהות עם המתיישבים של פעם על ידי הטלת גושים לעבר המים. הסיור מלווה בקולות רקע של מלחים.

Duck Tours

אחד הסיורים היותר מעניינים שמתקיימים בעיר הוא סיור ברכב אמפיבי ששירת בעבר את הצבא האמריקאי בפלישות לאירופה (סיציליה ונורמנדי) ולאיים באוקיינוס השקט. כלים אלה עברו הסבה, וכיום הם משרתים את התיירים שבאים לבוסטון. מסלול הנסיעה (נמשך כ-80 דקות) כולל סיור באתרים המרכזיים שבעיר, הן ההיסטוריים והן המודרניים, וכמוכן שיט קצר בנהר צ'ארלס. הסיור בעיר מהווה תחליף (לא מלא) לנסיעה בקרוניות שמאפשרות עלייה וירידה בתחנות השונות, אבל הירידה והעלייה מהמים והשיט בנהר שמספק זווית ראייה מעניינת של שני חלקי העיר מעצימים את החוויה. אחת מנקודות המוצא היא בסמוך לאקווריום של ניו-אינגלנד, כך שיתאפשר בקלות לשלב ביקור באתר נוסף שמתאים לדור הצעיר.

האקווריום של ניו-אינגלנד

האקווריום נמצא בנמל בוסטון, ובו תצוגה עשירה של כלבי ים, פינגווינים, צבי ים, כרישים קטנים ומדוזות, מופעים של דולפינים ויונקים אחרים. יש הרבה מידע ועובדות משעשעות על היצורים הימיים, סרט IMAX ופינת ליטוף. מתאים לילדים בגיל חד-ספרתי, וניתן להעביר כאן שעה עד שעה וחצי בכיף.